

Molnár Sándor,
pénzügyőr alezredes, osztályvezető
NAV Bevetési Igazgatósága, II. számú
Bevetési Osztály

A fémkereskedelmi szabályozás a gyakorlat tükrében

Bevezetés

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bevetési Igazgatósága II. számú Bevetési Osztályának egyik fő ellenőrzési szakterülete a fémkereskedelmi ellenőrzés. Az osztály vezetőjeként napi szinten találkozom a fémkereskedelmi ellenőrzésekről kollégáim által készített ellenőrzési jegyzőkönyvekkel. Bár, egy viszonylag rövid törvényről van szó, az általam irányított pénzügyőrök gyakran „dobnak olyan gumicsontokat”, amikor bizony elő kell vennem a törvényt és az annak végrehajtására kiadott kormányrendeletet azért, hogy a szabályok értelmezésével egyáltalán megkísérelhessek választ adni a kérdésekre.

Nem mindig sikerül. Mert vannak nyitott kérdések, és kibúvók a törvényben bőven. Vannak olyan helyzetek, amikkel korábban nem találkoztunk.

Mondom ezt úgy, hogy meggyőződésemm, hogy a fenti tárgykörben NAV egyik, ha nem, a legfelkészültebb járőregységét irányítom.

Ez a dolgozat pont ezért, nagyon nehezen készült el. Amikor kiválasztottam a témát, azt hittem két nap alatt „összedobom”, aztán volt, hogy három órát ültem egy mondat felett. Remélem, meglátszik valami a befektetett munkából...

1. A fémkereskedelmi szabályozás megteremtésének előzményei

A fémhulladékokkal¹ való kereskedelem a rendszerváltást követően, sok milliárd forintos forgalmat bonyolító üzletággá nőtte ki magát. A korábban állami tulajdonú MÉH telepek által lefedett piacot, magántulajdonú gazdálkodók foglalták el. Kiszolgálásukra egész üzletág szerveződött, melynek szereplői gyakran a szürke, illetve a feketegazdaság területén mozognak és a bűncselekmények elkövetésétől sem riadnak vissza.

A fémlopások évről évre történő szaporodása és az ebből adódó károkozás megérlette a jogalkotóban azt az akaratot, hogy a hulladék fémekkel történő kereskedelmet megfelelő jogi keretek közé kell szorítani.

A fémkereskedelmi szabályozásra vonatkozó jogalkotói akaratot egy lopás váltotta ki, amely 2007. május első hétvégéjén történt. Péntekről szombatra virradóra a XV. kerületi Pestújhelyi térről ismeretlenek ellopták Antall József, néhai miniszterelnök bronzból készült fejszobrát – immár másodszor. A tolvajok lefeszítették a 48-49-es szabadságharc emlékoszlopán heverő bronzcímet is. Az eset kormányzati szinten is olyan felháborodást váltott ki, amelynek következményeképpen megkezdődtek azok az intézkedések, melyek végül az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény (a továbbiakban: régi Fémtv.), valamint ennek végrehajtásáról szóló 312/2009. (XII. 28.) Korm. rendelet megalkotásához vezettek.²

Bár köztéri műalkotások eltulajdonításának a korábbiakban nem ment híre, az iparszerű fémtolvajlás addigra országos méreteket öltött. A tolvajok – szinte mindig közterületről – vittek mindent, ami fémből volt. Napirányban voltak az elloptott csatornafedelek

¹ Amikor „hulladékról”, vagy „fémhulladékról” írok, az alatt minden esetben a 2009. évi LXI. törvény által bevezetett *fémkereskedelmi engedélyköteles anyag* fogalom értendő.

² <http://www.origo.hu/itthon/20071103-elloptak-antall-jozsef-szobrat.html>

miatti balesetek, de lopták a közúti jelzőtáblákat, vasúti síneket, bronzharangokat, ipari kábeleket, gyakorlatilag bármit, amihez hozzá lehetett férni.

A 2000-es évek közepén láttam a televízióban egy oknyomozó riportot, amelyben az elmaszkírozott, rejtett kamerával felszerelt riportertől a kereskedő minden kérdés nélkül átvett egy közlekedési táblát, majd fél órával később ugyanaz az átvevő személy, az operatőrrel nyíltan visszaérkező riportert az mondta, hogy a kérdéses tábla évek óta ott van...

A fémlopások elsősorban a közszolgáltatóknál – MÁV Zrt., BKV Zrt. – okozták és okozzák ma is a legnagyobb károkat. És nem is az ellopott értékek pótlása a legnagyobb kár, hanem az ahhoz kötődő munkaköltség, valamint a közszolgáltatókat ért erkölcsi hátrány, ami a szolgáltatások színvonalának romlásából, pl. késésekből, illetve balesetveszélyből adódik.

Annak, hogy a bűnözés e formája ekkora méretet ölthetett, több oka is volt. A régi Fémtv. hatályba lépéséig az átvevőket, vagyis a fémkereskedőket semmi nem kötelezte arra, hogy vizsgálják a hozzájuk került áru eredetét, származását. Csak egy átvételi jegyet kellett kitölteni az eladóval, amin csak átvett fém"hulladék" anyagát és tömegét tüntették fel.

A fenti okokból a 2010. január 1-jétől hatályba lépett régi Fémtv. célja a jelentős gazdasági károkat okozó és a közszolgáltatások biztonságát fenyegető fémlopások és illegális fémkereskedelem visszaszorítása, valamint a kulturális javak védelme volt. Az önálló szabályozás a fémhulladékok, fémtörmelékek piacának átláthatóságát, a feldolgozásra kerülő fémek nyomon követhetőségét, valamint a fentiekből adódó kötelezettségek számon kérhetőségét tűzte ki célul.

A régi Fémtv. hatályba lépésével egyidejűleg az akkori büntetőjogi szabályok, azaz a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) is módosult. A módosítás szerint, amennyiben az 2017/1.

elkövetés tárgya *fémkereskedelmi engedélyköteles anyag*, akkor már a kisebb értékre elkövetett lopás is büntettnek minősült.³

A Kormány fémkereskedelmi hatóságként a Vám- és Pénzügyőrséget (a továbbiakban: VP) jelölte ki.⁴ Ennek oka az volt, hogy a hatóságok közül a VP rendelkezett olyan jellegű tapasztalatokkal, amik az egyes termékek életciklusát – az előállításból a felhasználásig – teljes körűen – hatósági kontroll útján – végig nyomon tudja követni, tekintettel arra, hogy a hagyományosan vám- és pénzügyőrségi szakterületként számon tartott jövedéki szabályozás és a fémkereskedelem ellenőrzését célzó törvény szemlélete nagyban hasonló.

A régi Fémtörvénnyel biztosított hatáskör magában foglalta a fémkereskedelmi tevékenységek engedélyezését, a tevékenység ellenőrzését és a hozzájuk kapcsolódó eljárások lefolytatását.

Az jogalkotó szándéka szerint a fémkereskedelmi szabályozásnak legális mederbe kellett volna terelnie a hulladékfémek kereskedelmét, visszaszorítva feketegazdaságot és a fémlopásokat, egy hatékony ellenőrzési rendszer segítségével.

A jogalkotó az illegális fémkereskedelem visszaszorításában régi Fémtörvénynek meghatározó szerepet szánt, azonban a gyakorlati tapasztalatok azt mutatták, hogy ez nem valósult meg. A törvényi szabályozás nem kellő szigorral lépett fel a fémhulladékokkal folytatott feketegazdaság ellen. A szabályozás hiányosságaiából adódóan voltak olyan kiskapuk – például a begyűjtés – amelyek miatt a régi Fémtv. a vele szemben támasztott elvárásoknak nem tudott megfelelni.

Míndez egy új törvényi szabályozáshoz vezetett, ami valamivel hatékonyabban lép fel a hulladék fémekkel kapcsolatos visszaélések ellen.

³ 1978. évi IV. tv. 316. § (4) bekezdés b) 5. pont.

⁴ A Vám- és Pénzügyőrség szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről szóló 314/2006. Korm. rend. 15. § (1) bekezdés

Az alábbiakban részletesen tárgyalni kívánom a régi Fémvtv. eszközrendszerét és hiányosságait, az okokat, amelyek az jelenleg hatályos fémkereskedelmi szabályozás bevezetéséhez vezettek. Bemutatom a jelenleg hatályos Fémvtv. tartalmát, különös tekintettel a régi Fémtvörvényhez képest bevezetett változásokra, végül utóbbi jogszabály – álláspontom szerinti – hiányosságait.

2. Az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény

2.1. A régi Fémvtv. bevezetésének okai

A régi Fémvtv. bevezetésének okai – mint említettem – az illegális fémhulladék-kereskedelem elterjedésében, illetve az ez által hatalmas méreteket öltött fémlopásokban keresendőek.

Az illegális kereskedelem virágzása mellett nagyobb problémát jelentett a széles körben elterjedt fémlopások száma. E cselekmények jellemzően a közterületen elhelyezett műtárgyak, berendezések — vasúti berendezések, trafóházak, elektromos elosztó szekrények, kábelek — és azokhoz tartozó fémburkolatok eltulajdonítására irányultak, vagyis jellemzően közszolgáltatók sérelmére elkövetett lopások voltak. A lopások mellett, sok esetben más súlyosabb bűncselekmények is megvalósultak, illetve a vagyoni károk mellett nem elhanyagolható következményként a személyi sérülés lehetősége is fennállt.⁵

Az illegális fémkereskedelmet tápláló, fémekre elkövetett bűncselekmények magas száma, illetve az azok által okozott kár nemzetgazdaságra tett hatása is indokolta egy, addig nem létező, olyan törvény megalkotását, amely eszközül szolgált ezen illegális cselekmények megfelelő jogi környezetben történő szankcionálásához.

2.2. Az első fémkereskedelmi szabályozás – avagy a régi Fémvtv.

Röviden:

- A régi Fémvtv. bevezette a *fémkereskedelmi engedélyköteles anyag* fogalmát – ami hétköznapi értelemben bármilyen arányban fémeket tartalmazó hulladékot, alapanyagot, félgyártmányt jelent, néhány kivétellel, a külön kategória hangsúlyozása érdekében a törvény került a „fémhulladék” kifejezést.
- Meghatározta azokat a fémeket, amelyekre a fémtörvény hatálya kiterjed – ezeket dolgozatom *1. számú mellékletében* sorolom fel. Fenti felsorolás a régi Fémvtv.-t felváltó új jogi szabályozásban sem változott. Nagyon fontos megjegyezni, hogy a nemesfémek nem tartoznak fémtörvények hatálya alá.
- A régi Fémvtv. bevezette a *felismerésre alkalmas jellemző, rövidítve: FAJ* fogalmát – ami a gyakorlatban a fémhulladék külső megjelenésére, eredeti funkciójára utal (pl.: építőipar fémhulladéka, elektronikai eszközök fémhulladéka, préselt, bálázott fémhulladék, csatornafedél, ipari vagy mezőgazdasági vízepítési berendezés fémhulladéka, ipari kábel).
- Meghatározásra került a *fémkereskedelmi tevékenység*, mely a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok hasznosítási célú, üzletszerű felvásárlása. Ebben a vonatkozásban „hasznosítás” a gyakorlatban az adott dolog fémtartalmának megszerzésére, elkülönítésére irányuló tevékenység.
- A törvény a fémkereskedelmi tevékenységet *fémkereskedelmi engedély*hez kötötte, vagyis a fém átvevő „MÉH-telepek” üzemeltetői, innentől fémkereskedelmi engedély birtokában folytathatták tevékenységüket. A szóban forgó áruk nyomon követése érdekében a fémkereskedelmi engedélyesek számára a beszerzések, illetőleg értékesítések írásbeli dokumentálását, naprakész készletnyilvántartást, valamint az ellenőrző hatóság felé a készletről és a forgalmi adatokról (online) napi adatszolgáltatást írt elő.
- A fémkereskedelmi tevékenység engedélyezését a törvény – a jövedéki szabályozás mintájára – *tevékenységi biztosíték* nyújtásához kötötte.
- A törvény lehetővé tette a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok engedély

⁵ Az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény indokolása 2017/1.

nélküli *begyűjtését*, ami – annak ellenére, hogy a törvényi szabályozás és annak szankciói a begyűjtést végzőkre is kiterjedtek – továbbra is tápot adott az illegális kereskedelemnek és a visszaéléseknek.

- A törvény bevezette az *Anyagkísérő Okmányt* (AKO), mely a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok fémkereskedők közötti szállításának, adás-vételének dokumentálására és ezáltal a származás igazolására szolgált.
- A törvény, engedélyező és ellenőrző hatóságként a Vám- és Pénzügyőrséget jelölte ki.

2.3. A régi Fémtv. szabályairól részletesen

A 2010. január 1-jén hatályba lépő régi Fémtv. megvalósította a fémhulladékokkal végzett tevékenység szakhatósági felügyeletét, ellenőrzését.

A régi Fémtv. fémkereskedelmi tevékenységnek minősítette a törvény mellékletében meghatározott fémek – 1. számú melléklet – és ötvözeik hasznosítás céljából történő, *üzletszerű* beszerzését. A régi Fémtv. értelmében fémkereskedelmi tevékenységnek csak a saját vagy más általi hasznosítás céljából történő felvásárlás minősült. Így például az egyéb célú üzletszerű beszerzések – késztermékként forgalomba hozott áruk (szögek, lemezek stb.) beszerzése, raktározása, tárolása – nem voltak engedélyköteles tevékenységek.

A fémkereskedelmi tevékenységgel ellentétben a begyűjtési és a hasznosítási tevékenységek folytatását a törvény szintén nem kötötte engedélyezési eljáráshoz, azonban az e személyek részére történő értékesítés esetére írásbeliséget – „írásba foglalt megállapodás”-t – vezetett be, mely a leadni kívánt fém jogszzerű származásának igazolására szolgált – illetve, véleményem szerint: kísérelt meg szolgálni.⁶ Ezzel, illetve a telephelyen kötelezően előírt nyilvántartás vezetésével és adat-szolgáltatással a fémkereskedő által átvett

fémek nyomon követése biztosítottá és átláthatóvá vált. Noha a begyűjtési és hasznosítási tevékenység nem volt hatósági engedélyhez kötve,⁷ ettől függetlenül a hatósági szankciók a begyűjtőre és a hasznosítóra is kiterjedtek. A begyűjtés általános szabályaihoz képest speciális esetet képzett az egyes lomtalanításokból származó, a közterületre kihelyezett fémtárgyak, fémhulladékok begyűjtése, amelyet nem kellett írásbeli szerződéssel igazolni.⁸ Bár a hasznosítókra vonatkozó szabályok értelmében fémkereskedelmi engedélyköteles anyag hasznosítása szintén nem volt engedélyköteles, de a hasznosító csak a saját tulajdonú és a fémkereskedőtől beszerzett anyagokat hasznosíthatta.⁹ Magánszemélytől, vagy fémkereskedőnek nem minősülő személytől – begyűjtőtől, gyártól – tehát közvetlenül nem vehetett át fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot.

A törvény olyan feltételeket írt elő a fémkereskedelmi tevékenység folytatásához, amelyek az üzletszerű felvásárlás vonatkozásában átláthatóbbá tették a beolvasztásra, átalakításra kerülő fémek kereskedelmének útját.

A régi Fémtv. meghatározta és előírta a legális fémkereskedők részére:

- a tevékenység folytatásához külön engedély (fémkereskedelmi engedély) meglétét, az engedély kiadásának személyi és tárgyi feltételeit,
- tevékenységi biztosíték nyújtását,
- nyilvántartási kötelezettséget,
- anyagkísérő okmány (a továbbiakban: AKO) alkalmazását,
- napi zárású online adatszolgáltatást a fémkereskedelmi hatóság felé,
- a bűnmegelőzési/felderítési célból bevezetett 6 napos kötelező tárolási időt.

Mivel a régi Fémtv. a fémkereskedelmi tevékenység folytatását fémkereskedelmi engedély meglétéhez kötötte, így a fémkereskedőknek 2010. január 1-jétől már két hatósági engedéllyel kellett rendelkezniük. A tevékenység ugyanis korábban is engedélyhez és

⁷ Régi Fémtv. 3. § (1) bekezdés és 10. § (1) bekezdés

⁸ Régi Fémtv. 3. § (3) bekezdés

⁹ Régi Fémtv. 10. § (1) bekezdés

⁶ Régi Fémtv. 3. § (2) bekezdés
2017/1.

szabályokhoz volt kötve. A ma már hatályon kívül helyezett, a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.) környezetvédelmi hatósági engedélyhez kötötte a hulladék-begyűjtési, az üzletszerű és rendszeres hulladékszállítási, hulladékhasznosítási, hulladékártalmatlanítási tevékenységet, valamint a hulladéknak az ország területére való behozatalát kivitelét és átszállítását is.

Az önálló fémkereskedelmi szabályozással tehát a fémkereskedőknek kétféle engedélyezési eljárásnak és az azokhoz kapcsolódó kötelezettségeknek kellett megfelelniük. Ez kezdetben sok nehézséget okozott.

A szabályozás betartása különösen azoknak jelentette a legnagyobb problémát, akik nem tipikusan fémhulladék-kereskedelemmel foglalkoztak, azonban mégis a régi Fémvtv. hatálya alá kerültek, így például az épületbontók és autóbontók.

Az autóbontók vonatkozásában tevékenységük speciális jellegére tekintettel módszertani segédlet is került kiadásra annak érdekében, hogy a szabályozás által rájuk rótt kötelezettségeket megfelelőképpen be tudják tartani. Bár a kialakított módszertan alapján lényegesen egyszerűbb dolguk volt, mint egy tipikus fémkereskedőnek a folyamatos lobbizás eredményeként viszonylag hamar sikerült elérniük, hogy a régi Fémvtv. későbbi módosításával a hatálya alól véglegesen kikerüljenek. Ennek megfelelően 2012. január 1-től azok az autóbontók, akik a bontást az alkatrészek felújítása és értékesítése céljából végzik, nem tartoznak a fémkereskedelmi szabályok hatálya alá. A fenti döntés indoklásához nem fér kétség, ugyanis az autóbontók tevékenysége elsődlegesen a még használható alkatrészek kinyerésére irányul, és az így keletkezett fémhulladék quasi melléktermék. A nemzetgazdasági szempontból komoly kárt okozó lopások útján megszerzett vasúti sínek, a rézkábelek nem az autóbontó telephelyeken, hanem erre „berendezkedett” fémbegyűjtéssel foglalkozó cégeknél, öntödéknél kerültek leadásra, amelyek általában igyekeztek az így megszerzett javakat

rövid időn belül továbbértékesíteni, vagy felismerhetetlenné tenni.

A bontók kikerülése a fémkereskedelmi szabályok alól, az ellenőrző hatóság munkáját is megkönnyítette, tekintve, hogy innentől kevesebb fémkereskedelmi engedélyest kellett ellenőrzés alatt tartania.

A fémkereskedelmi engedély kiadásának egyik alapfeltételeként határozta meg a törvény a tevékenységi biztosíték nyújtását, a lejárt esedékességű közterhek kiegyenlítése mellett az illegálisan megszerzett fémtárgyaknak, fémhulladékoknak a kereskedő általi szándékos átvétele esetén a harmadik személyek – a fémtárgy, fémhulladék tulajdonosa – kárának megtérítésére is fedezetet nyújtott.¹⁰

A régi Fémvtv. a fémkereskedelmi engedély beszerzése mellett a fémkereskedőket szigorú adminisztrációs kötelezettségekkel – nyilvántartás-vezetési, adatszolgáltatási, bizonylat-kiállítási – is terhelte, melyek célja a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok útjának nyomon követése volt.

A régi Fémvtv. és a jelenleg hatályos törvényi rendelkezések értelmében is a fémkereskedő a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag értékesítéséről eladónként és vevőnként az anyag jogszerű beszerzésének igazolása céljából külön nyilvántartást köteles vezetni, illetve azt a nap végén összesíteni.

A nyilvántartásnak tartalmaznia kell eladónként és vevőnként a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag megnevezését, felismerésre alkalmas jellemzőjét (FAJ), számla szerinti mennyiségi egységét, mennyiségét, és vámtarifaszámát, a számla számát, valamint az anyagkísérő okmány (AKO) számát. Mindemellett jogi személy esetén az eladó és a vevő nevét, székhelye (telephelye) címét és adóazonosító számát, valamint a vásárlás és a teljesítés időpontját kell tartalmaznia. Ettől eltérően természetes személy esetén az eladó és vevő személyazonosító adatait, valamint személyazonosságát igazoló hatósági okmá-

nya számát, továbbá a vásárlás és a teljesítés időpontját kell feltüntetni.

A fémkereskedőnek fenti a nyilvántartásból elektronikus formában naponta, a tárgynapot követő munkanapon adatszolgáltatást is teljesítenie kell a fémkereskedelmi hatóság részére.¹¹

A fémkereskedelmi engedélyköteles anyag szállítását szigorú számadású AKO¹² kiállításához kötötte.

Szintén merőben új intézkedés volt a 6 napos kötelező tárolási idő¹³ bevezetése. A régi Fémtv. rendelkezett arról, hogy amennyiben a fémkereskedő az általa természetes személytől, illetve üzletszerű gazdasági tevékenységet nem folytató jogi személytől vagy jogi személyiség nélküli szervezettől vesz át fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot, úgy azt a telephelyén az átvételtől számított hatodik naptári napig köteles tárolni.

A kötelezettségek megsértése esetén a fémkereskedelmi szabályozás már akkor is rendkívül szigorú büntetéseket helyezett kilátásba. A fémkereskedelmi hatóság bírság kiszabásával szankcionálta a fémkereskedelmi tevékenység folytatásával összefüggésben előírt jogszabályi feltételek elmulasztását vagy nem megfelelő teljesítését. Jogsértés esetén a jogsértéssel érintett anyag piaci értékéhez vagy a jogsértéssel okozott kárhoz igazodó mértékű bírság került kiszabásra. A bírságösszegek önmagukban is visszatartó erővel bírtak, mely hatást fokozta az a tény is, hogy az ismételt bírság az engedély visszavonását is eredményezhette.¹⁴ Mindemellett a fémkereskedelmi hatóság a jogsértéssel érintett anyagot, valamint az annak szállítására, tárolására, raktározására és hasznosítására használt eszközt is lefoglalta és illegális fémkereskedelmi tevékenység esetén elkobozta.¹⁵ A régi Fémtörvénnyel életbe lépő új feltételek, kötelezettségek és szankciók nagy felháborodást váltottak ki a fémkereskedők köre-

iben. Ez érthető is volt, hiszen az addigi meglehetősen enyhe szabályozás és ellenőrzés mellett végzett tevékenységüket az új, önálló szabályozás teljesen átírta. A fémkereskedők úgy érezték, hogy a fémkereskedelmi szabályok inkább ellenük van, mintsem értük. Nehéz volt megértetni velük, hogy ezeknek a szabályoknak a betartása az ő érdekük is.

Mint azt a korábbiakban említettem az önálló fémkereskedelmi szabályozás megalkotása mellett módosult továbbá az akkor hatályos Btk. is. A lopás, a rongálás és az orgazdaság alapeseti tényállásainak kiegészítésével a jogalkotó a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokra, a nemesfémekre, valamint az e fémek valamelyikét tartalmazó ötvözetekre elkövetett cselekményeket értékhátártól függetlenül bűncselekménynek minősítette és büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegette. A Btk. mellett kiegészült az akkori a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) is. A Be. rendelkezéseinek értelmében a VP végezte a nyomozást a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra vagy annak ötvözetére elkövetett lopás, orgazdaság tekintetében, ha azt a VP észlelte, vagy a feljelentést a VP-nél tették meg.¹⁶ Tekintettel azonban arra, hogy a legtöbb ilyen esetben a lopás mellett halmazatban olyan bűncselekmény is megvalósult, amelynek nyomozására a VP hatásköre nem terjedt ki, így a gyakorlatban a büntetőeljárást szinte kivétel nélkül a Rendőrség, mint általános nyomozó hatóság folytatta le.

Az említett bűncselekmények nyomozása kérdésében gyökeres változást hozott, hogy a VP és APEH integrációjaként, 2011. január 1. napjával megalakult a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV). Erre tekintettel, profiltisztítás eredményeként a nyomozati jogkör megszűnt. A NAV megalakulásának napjától a Be. rendelkezései alapján a fémekre elkövetett lopás, rongálás és orgazdaság kizárólag a Rendőrség hatáskörébe tartozik.

¹¹ Régi Fémtv. 5. § (1)-(3) bekezdés

¹² Régi Fémtv. 4. § (8)-(9) bekezdés

¹³ Régi Fémtv. 4. § (5) bekezdés

¹⁴ Régi Fémtv. 11. §

¹⁵ Régi Fémtv. 12. §

2017/1.

¹⁶ A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 36. § (2010. január 1. napi állapot)

2.4. A régi Fémtv. eredményei, gyakorlati nehézségek

A régi Fémtv. eszközrendszere révén a büntetőjogi szigorításokkal karöltve nagyban hozzájárulhatott volna a fémhulladékokkal végzett illegális cselekmények visszaszorításához. Az akkor új szabályozásnak eleinte jelentős eredményei voltak, aztán ismét elszaporodott a visszaélések, fémlopások száma.

Ez véleményem két okra vezethető vissza: egyrészt a gazdaság szereplői megismerték a fémkereskedelmi szabályozás kijátszható hiányosságait, másrészt a begyűjtés engedélyezése rengeteg visszaélésre adott lehetőséget.

Sok problémát jelentett, hogy a jogalkalmazók és különösen a VP, mint fémkereskedelmi hatóság előzetes tapasztalattal nem rendelkeztek, illetve a jogszabályban foglaltak értelmezése sem volt minden esetben egyértelmű. A fémkereskedelmi hatóság csak a törvény hatályba lépését megelőző napokban került kijelölésre, ezáltal az alkalmazni kívánt informatikai rendszerek fejlesztésére, tesztelésére korántsem volt a szükséges felkészülési idő biztosítva.

A hiányosságokkal és a kezdeti nehézségekkel nemcsak a VP-nek, mint fémkereskedelmi hatóságnak kellett megbirkóznia, hanem a fémkereskedőknek is. A VP nyilvántartása szerint a kezdeti időszakban a fémkereskedelmi hatósághoz beérkező napi bejelentések több, mint 40 %-a, a havi zárások 100%-a volt hibás. Ennek oka egyrészt az volt, hogy a fémkereskedelemmel foglalkozó gazdálkodók eddig nem voltak kötelezve ilyen jellegű készletnyilvántartásra és adatszolgáltatásra, ezért a szükséges gyakorlattal nem rendelkeztek. Másrészt a valós készlet és a bevalani kívánt készlet között jelentkező különbséget – ami jobbára jogsértéshez köthető fémhulladékok átvételéből adódott – a valószínű/hibás adatszolgáltatásokkal próbálták leplezni.

A 2010. évben a fokozódó számú telephely ellenőrzéseknek és a gazdálkodók adatszol-

2017/1.

gáltatással kapcsolatos gyakorlati jártassága megszerzésének eredményeként az utolsó negyedévére már csak a napi bejelentések 3%-a, a havi zárások 5%-a volt hibás.¹⁷

A VP a bejelentések adatai alapján valós képet kapott a leadott fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok megoszlásáról, azok származásáról.

A napi bejelentések nemcsak a leadott fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok megoszlásáról adtak információkat, hanem arról is, hogy egyes magánszemélyek a fémkereskedelem vonatkozásában üzletszerű tevékenységet folytattak. 2010-ben az 50 legtöbb fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot leadó magánszemély több, mint 5 ezer tonna fémet adott le, mellyel hozzávetőlegesen 200 millió forint jövedelemre tettek szert. Fenti 50 személy vonatkozásában megállapítható volt, hogy fejenként átlagosan 51 alkalommal, adtak le fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot, esetenként 1,9 tonna mennyiségben.¹⁸

Az adatszolgáltatásokból származó adatok, információk alapján az irreálisan nagy mennyiségek tekintetében vizsgálatok/adóellenőrzések kerültek lefolytatásra.

A 2010-es évben lefolytatott 1568 ellenőrzés során 28 esetben lefoglalás foganatosítására, valamint közel 3 milliárd forint bírság kiszabására került sor. A lefoglalt fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok – köztük sín, csatornafedél, öntöttvas, vízcsövek vízmérővel, tűzcsap fedél, alumínium közúti táblatarató oszlop feldarabolva, alumíniumközlekedési tábla, földkábel, rézkábel, alumínium kábel, transzformátor rézcső – mennyisége meghaladta a 4700 tonnát!

Az illegális fémkereskedelem visszaszorítására tett intézkedések kezdeti eredményessége a fémkereskedőkre rótt kötelezettségeknek és az azokból származó adatoknak, információknak volt köszönhető, amelyek nagyban

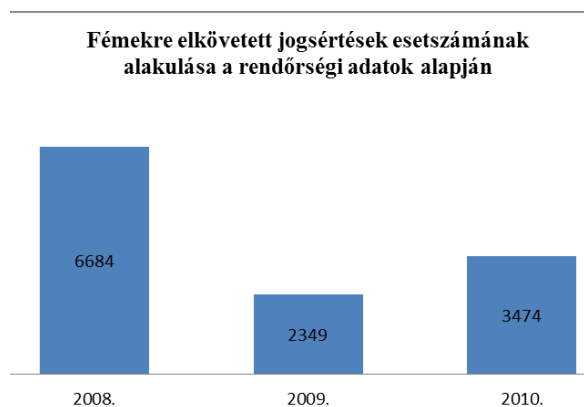
¹⁷ NAV KH Jövedéki Adózási és Bevételi Osztály; A fémtörvény hatályba lépésével kapcsolatos tapasztalatok (2010.)

¹⁸ A forrás ugyanaz, mint a 17. lábjegyzet esetében.

meghatározták az egyes ellenőrzések hatékonyságát.

A régi Fémvtv. 2010. évi statisztikai adataiból kiindulva elmondható, hogy egyfajta eredményt ért el a Kormány és a fémkereskedelmi hatóság az illegális fémkereskedelem visszaszorítása terén. Ám a kezdeti sikerek hamar alábbhagytak, mert valójában a fémlopások gyakorisága, esetszáma nemhogy nem csökkent, hanem a rendőrség adatai szerint még nőtt is 2010-ben. Ennek szemléltetésére az alábbi ábra ad tájékoztatást.

1. ábra: Fémekre elkövetett jogsértések esetszámának alakulása a rendőrségi adatok alapján, a 2008-as, a 2009-es és a 2010-es évben:

forrás: *Délmagyarország napilap - Minden mozdíthatót visznek a fémolvajok – Segesvári Csaba (2011.08.04.)*

Ahhoz, hogy az illegális fémkereskedelemhez kapcsolódó esetekről – lopás, rongálás Ahhoz, hogy az illegális fémkereskedelemhez kapcsolódó esetekről – lopás, rongálás, orgazdaság – a VP, mint fémkereskedelmi hatóság ténylegesen valós képen kapjon a Rendőrséggel történő szorosabb együttműködésre lett volna szükség, hiszen a fémekre elkövetett jogsértéseket csak abban az esetben nyomozta a VP, ha a feljelentést nála tették. Ezért az ügyek nyomozásában, a Rendőrség is szerepet játszott. Mivel a sértettek lopás miatt a feljelentést általában a Rendőrségnél teszik meg, így a jogsértések esetszámáról, gyakoriságáról, valamint területi megoszlásáról érdemben utóbbi szerv rendelkezett (rendelkezik) pontos, érdemi, aktuális információkkal. Következésképpen a Rendőrséggel, mint társhatósággal elengedhetetlen lett volna az együttműködés, azon-

ban a társhatóságok egymás közötti kapcsolattartásának gyakorisága ezen időszakban csak eseti jellegű volt.

Az, hogy a régi Fémvtv. csak a kezdeti időszakban volt eredményes nemcsak a Rendőrséggel folytatott kapcsolattartás hiányosságából adódott.

A jogalkotó nem feltétlenül a megfelelő módon közelítette meg a problémát. Egyik oldalon a legálisan működő fémkereskedőkre a tevékenységi biztosítékkal és a napi adatszolgáltatási kötelezettséggel jelentős anyagi és adminisztrációs terhet rakott. Mindezt tetézte a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok átvételét követő kötelező 6 napos tárolási kötelezettség, ami a kereskedőktől helyet, időt, munkaerőt és adminisztrációt és pénzt igényelt. A tőzsdei árak naponta történő változása miatt a kötelező tárolás az érintetteknek jelentős veszteséget is eredményezett, amellett, hogy a tárolt anyagban a gazdálkodó pénze is benne állt.

Ugyanakkor a gazdasági élet más területén túlzott szabadságot jelentett a begyűjtés engedélyezése.

Az illegálisan begyűjtött fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok jelentős mennyisége, valamint a legális gazdálkodókat sújtó terhek az engedély nélküli felvásárló telepek számának növekedését katalizálták. Utóbbi csak gerjesztette a színesfémek árának növekedése.

Az illegális fémkereskedelem visszaszorításának szintén egy rossz megközelítése volt, hogy a fémkereskedelmi hatóság a régi Fémvtv. rendelkezései alapján a fémkereskedőket már egy adminisztratív hiba miatt is büntette. Kétségtelen, hogy ez az államháztartásnak bevételt jelentett, de a régi Fémvtv. által kitűzött cél megvalósulását nem segítette elő, hiszen a törvény a fémkereskedőre összpontosított és nem a fémolvajokra. Igaz ugyan, hogy a lopás üldözésére rendelkezésre állnak a büntető jog és a szabálysértési jog eszközei, ugyanakkor véleményem szerint, jól megválasztott adminisztratív eszközökkel meg lehet nehezíteni az illegális úton meg-

szerezett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok leadását, amire az új Fémvtv.-ben történtek is biztató megoldások.

Elmondható tehát, hogy a régi Fémvtv. törvény nem az illegálisan működő fémkereskedők felkutatását és felszámolását célozta meg, hanem a legálisan működő fémkereskedők tevékenységének ellenőrzését és szankcionálását, ezáltal is teret adva az illegális fémtelepek terjeszkedésének. Mindemellett a régi Fémvtv. a fémhulladék leadójára, hasznosítójára minimális kötelezettséget írt elő.

Azt hogy a régi fémtörvény mennyire egyoldalúan az engedéllyel rendelkező fémkereskedőket „szorongatta” azt jól példázzák az alábbiak.

A régi Fémvtv. 5. § (4) bekezdése, mely szerint: „Ha a fémkereskedő észleli, hogy számára jogellenesen szerzett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot ajánlottak fel megvételre, erről a fémkereskedelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni köteles.”

A fenti kötelezettség megszegését a régi Fémvtv. 9. § (2) bekezdés c) pontja a fémkereskedelmi engedély visszavonásával fenyegette, ráadásul úgy, hogy a visszavonás kérdésében a fémkereskedelmi hatóságnak nem volt mérlegelési jogköre. Az más kérdés, hogy ehhez minimum tettenérés kellett, de jól érzékelteti azt, hogy a jogszabály kit hozott nehéz helyzetbe.

Vegyünk, ezzel szemben vegyünk egy illegális fémkereskedőt, aki engedély hiányában begyűjtést és házalva felvásárlást végzett, úgy, hogy az összegyűjtött fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat a magánterületén tárolta.

A magánterületre történő belépéshez, az ott végrehajtott ellenőrzéshez az ellenőrzést végrehajtó VP szerv vezetője által aláírt, helyiségellenőrzést elrendelő végzés volt szükséges és szükséges ma is¹⁹, ezzel szemben a fémkereskedelmi engedélyes telephelyére a

pénzügyőr nyitvatartási időben minden további feltétel nélkül beléphet(ett).

Az engedély nélküli fémkereskedelmi tevékenységet végző úgy is ki tudta vonni magát az ellenőrzés alól, hogy egyszerűen nem nyitott ajtót.

Ha az illegális telephelyen található fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok vonatkozásában az ellenőrzött azt nyilatkozta, hogy azokat közterületről gyűjtötte be még az áruk származását sem kellett bizonyítania, a magánterületen tárolt fémkereskedelmi engedélyköteles vonatkozásában nem volt mennyiségi határ!

Ha a pénzügyőrök tetten is tudták érni felvásárlás közben, az érintett még mindig védekezhetett azzal, hogy csak egy alkalommal fizetett a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagért, így az üzletszerűség nem volt megállapítható. Ha nincs üzletszerűség, nem állapítható meg a felvásárlás, ha nincs felvásárlás, nem állapítható meg az engedély nélküli fémkereskedelmi tevékenység.

2.5. A régi Fémvtv. módosításai

2010-ben, egy idő után ismét erőteljes növekedésnek indult a kábellopások, dolog elleni erőszakkal elkövetett egyéb lopások száma, amelyek 2011-ben is töretlenül folytatódtak. A tapasztalatok alapján eljutott a döntéshozóig, hogy a fémkereskedelmi szabályozáson szigorítani kell. Ennek érdekében megalkult egy munkacsoport a Nemzetgazdasági Minisztériumban, azonban az új törvény előkészítése több évig eltartott, így az előkészítő munkálatokból összeálló törvényjavaslat előterjesztésére végül csak 2014-ben került sor. Az ezt megelőző időszakban, a fentiekben már említett autóbontók lobbijának eredményét leszámítva érdemi jogszabálymódosításra mindösszesen csak a más jogszabályokhoz való igazítás érdekében került sor, így a régi Fémvtv.-ben érdemi változások nem történtek. Fenti okokból a 2011-es évben és azt követően sem csökkent a fémekre elkövetett jogsértések száma. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy 2011. első 3 hónapjában csak a MÁV Zrt.-nél már 260

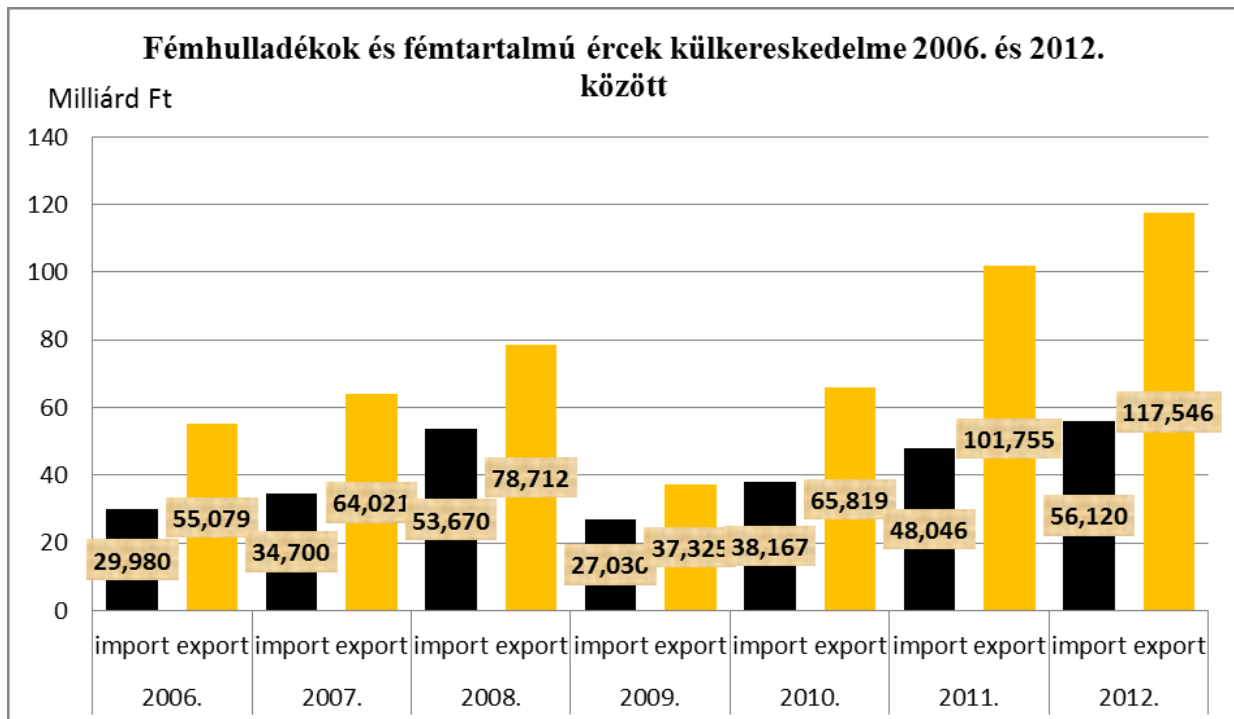
¹⁹ A Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény 36/F. § (1) bekezdése. 2017/1.

esetben történt kábel- és színesfémlopás. A helyzet az év hátralévő részében csak tovább romlott. 2011-ben a rendőrség naponta átlagosan több mint 20 alkalommal kapott bejelentését fémlopásról. Az Országos Rendőr-főkapitányság összesített adatai szerint 2011-ben összesen 8500 fémlopást regisztráltak. Az okozott károk elérték az 1,8 milliárd forintot. A fémkereskedelmi hatóság rendelkezésére álló adatai alapján Budapest, Pest megye, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén megye a fémlopásokban leginkább érintett területek.

A feltárt esetek alapján megállapítható az is, hogy az elkövetők fémlopásra berendezkedő visszaeső bűnözők, illetve alkalmi fémtolvajok. Továbbá bizonyos esetekben a szervezett csoportosulás teljes bizonyossággal feltételezhető, ugyanis az áramvezetékek leszerelése és eltávolítása szakszerűséget és összehangolt munkát igényel. A fémtolvajok az ellopt fémek egy részét feltételezhetően azonnal külföldre, vagy itthoni öntödékbé vagy illegálisan fenntartott telephelyre szállítják²⁰.

Magyarországon a fémekre elkövetett jogsértések vonatkozásában kijelenthető az is, hogy a fémbegyűjtésnek, felvásárlásnak a társadalom egyes rétegeiben hagyományai vannak, amely a megélhetéshez szükséges anyagiakat részben vagy egészben biztosítja. Nem tartom kizártnak, hogy a régi Fémtv. közgazdasági megfontolásból tette lehetővé fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok begyűjtését. Feltételezem, hogy a jogalkotó tisztában volt azzal, hogy „lomizás”-ból Magyarországon feltehetően több ezer él. Amennyiben eme néprétegtől egy csapásra elvonjuk a megélhetési forrását az szociális oldalon nagy valószínűséggel a kiadások növekedését fogja eredményezni.

2. ábra A fémbulladékokkal folytatott kereskedelem volumenének személtetésére az alábbi ábra szolgál:

²⁰ Infojegyzet: 2013/14. A fémkereskedelemlről (2013. április 15.) <http://www.parlament.hu/info-jegyzetek-archivum>
http://www.parlament.hu/documents/10181/59569/Infojegyzet_2013_14_femkereskedelem.pdf/54b1a700-2ef5-44b6-9989-bff41f540215
 2017/1.

Jól látható, hogy a fémhulladékok és a fém-tartalmú ércek folytatott kereskedelem milliárdos üzlet, amely mind a gazdasági élet legális szereplői, mind az illegális fémkereskedők ki akarják venni a részüket.

A gyakorlati tapasztalatok alapján bebizonyosodott, hogy a régi. Fémtv. érdemi előrelépést nem hozott az illegális fémkereskedelem visszaszorítása, illetve a fémlopások megakadályozása terén, holott, már a törvény címe alapján is ez volt a célja. 2010-ben és 2013-ben is tovább nőtt a fémekhez köthető bűncselekmények száma.²¹

2.6. Kiskapuk a régi Fémtv.-ben

Annak, hogy a régi Fémtv. miért maradt relatíve hatástalan, nyilván összetett okai vannak, de, pusztán magát a jogi szabályozás vizsgálva álljon itt néhány kiskapu:

- Arról már a fentiekben írtam, hogy a felvásárlásban az üzletszerűség, mint fogalmi elem mekkora kibúvó az engedély nélküli fémkereskedelmi tevékenység megállapíthatósága alól.
- A korábbiakban arra is kitértem, hogy a begyűjtés – különösen közterületről – lehetővé tétele, mennyi visszaélésre adhatott okot, különösen úgy, hogy utóbbi esetben a régi Fémtv. írásbeli megállapodást sem követelt meg, ezáltal a törvény egyik fő célja a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok forgalmának nyomon követhetősége jelentősen sérült.
- Régi Fémtv. 10. § - gyakorlatilag az öntöde körülírása. Eszerint fémkereskedelmi engedély nélkül végezhető a saját tulajdonú és a fémkereskedőtől beszerzett anyag hasznosítása.

Elvben a szabályozás hibátlan, mert hasznosítást végző kizárólag fémkereskedőtől és csak írásbeli megállapodás alapján szerezhet be fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot. Csakhogy éppen a hasznosítást végzők azok, akik gyorsan felismerhetetlenné tudják tenni

az átvett árukat. Ugyan ki mondja meg ma egy alumínium tömbről, hogy az tegnap még ipari földkábelként üzemelt egy elektromos szolgáltatónál, amíg el nem lopták?

Mindezt tetézi az, hogy mivel a hasznosítási tevékenység engedély nélkül végezhető, így nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettség sincs, tehát a készlet és annak származása a gyakorlatban nem ellenőrizhető. Fentiek alapján, álláspontom szerint egy hasznosító attól vesz át és olyan árut, amelyet akar, ha gyorsan el tudja tüntetni. Véleményem szerint tipikusan ez lenne az a tevékenység, amit bizony fémkereskedelmi engedélyhez kellene kötni.

- A régi Fémtv. 3. § (1) bekezdés b) pontja az alábbiakról rendelkezik: „Fémkereskedőnek nem minősülő személy e törvény szerinti engedély nélkül végezheti ... saját tulajdonú fémkereskedelmi engedélyköteles anyag értékesítését.”

Komoly hiányosságnak ítélem azt, hogy a jogszabály nem mondja meg, hogy *kinek*. Nyilván a jogalkotó precíz akart lenni, és ha már a fémkereskedelmi engedéllyel nem rendelkező személyeknek engedélyezte a nem üzletszerű, eseti beszerzést, nem tett olyan kitétel, hogy az áru kizárólag fémkereskedőnek értékesíthető.

Viszont: értelmezésem szerint, ha a begyűjtő ipari mennyiségben szerez meg fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot, arra ő tulajdonjogot szerez és a fenti pont alapján eladhatja bárkinek – tehát öntödének is. Ha egy ilyen esetet a pénzügyőrök tetten értek volna az öntödét üzemeltető elég, ha annyit mond, hogy ő ezt így – mivel az eladó nem fémkereskedő – nem tudja átvenni. A öntöde üzemeltetője nem követett el semmit, a magánszemély begyűjtő cselekménye meg nem szankcionálható a régi Fémtv. alapján, tehát utóbbi mehet a dolgára, az áruval együtt.

²¹ A forrás ugyanaz, mint a 20. lábjegyzet esetében 2017/1.

Nem kiskapuk, de nehezen betartathatóságuk miatt hatástalanok:

- Az írásba foglalt megállapodás – szerény véleményem szintén teljesen hatástalan eszköz a fémkereskedelmi anyagok nyomon követésére, mert semeddig nem tart hamisítani és valljuk meg, életszerűtlen is a használata. Képzeljük el az a szituációt, hogy én, mint begyűjtő bekönyörgöm magam egy vadidegen ember kertjébe, hogy elhozzam a rozsdás nyúlketrecet, majd kérek az embertől egy személyi igazolványt, hogy megírjam a megállapodást.

Mi a megoldás? Hamis, vagy nem létező adatok az írásbeli megállapodásokon – ha egyáltalán van, illetve marad a könnyebb ellenállás vonala, miszerint a begyűjtő mindenre ráfogja, hogy közterületről gyűjtötte.

- A régi Fémvtv. 3. § (3) bekezdés második mondata a begyűjtött fémhulladékokról az alábbiak szerint rendelkezett: „A fémkereskedő az így begyűjtött fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot a begyűjtéstől számított tizenöt napon belül veheti át.”

Egyrészt nem látom be, hogy a fenti szabálynak mi a jogpolitikai indoka, másrészt betarthatatlan, mert – a fent említett okokból ellenőrizhetetlen.

- Ide sorolnám továbbá a fémkereskedő korábbiakban már említett, a régi Fémvtv. 5. § (4) bekezdésébe foglalt bejelentési kötelezettségét, abban az esetben, ha jogellenesen szerzett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot ajánlottak fel részére megvételre. Indokoltnak tűnő szabály, csak éppen betarthatatlan, mert tettenérés nélkül nehezen bizonyítható.

Remélem, kiderül a dolgozatból, ami nekem a gyakorlati tapasztalatom és véleményem, hogy az ellenőrzések kimenetele túl nagymértékben múlt – és sajnos múlik a mai napig – az ellenőrzött személyek nyilatkozatán.

A régi Fémvtv. célja a jelentős gazdasági károkat okozó és a közszolgáltatások biztonságát fenyegető fémlopások és illegális fémke-

2017/1.

reskedelem visszaszorítása, valamint a kulturális javak védelme volt. Az elmúlt években azonban bebizonyosodott, hogy nem minden esetben alkalmas e célok megvalósítására, ezért egy új, szigorúbb, a korábbi hibákat kiküszöbölő törvényjavaslat kidolgozása vált szükségessé. 2013-ban a Parlament elfogadta a fémkereskedelemtől 2013. évi CXL. törvényt (továbbiakban: Fémvtv.).

A jogalkotó a Fémvtörvénnyel arra tett kísérletet, hogy az illegális kereskedelmet érdemben visszaszorítsa, ellenben a legális kereskedőknek ne okozzon olyan gazdasági hátrányt, amely ellehetlenítené a legális fémkereskedelem működését. Az új szabályozás ennek megfelelően leginkább a magánszemélyekre jelent szigorítást.

3. A fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXL törvény

3.1 Röviden a lényegesebb változások a régi Fémvtv.-hez képest

A két – véleményem szerint – legfontosabb változás, ami tulajdonképpen négy:

- A Fémvtv.-ből kikerült a begyűjtés fogalma, sőt a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényre (továbbiakban: Ht.) figyelemmel a közterületről történő begyűjtés gyakorlatilag betiltásra került.

Továbbá:

a felvásárlás fogalmából kikerült az üzletszerűség, tehát már egyszeri beszerzés felvásárlásnak, így fémkereskedelmi engedélyhez kötött tevékenységnek minősül, valamint fémkereskedőnek nem minősülő személy a tulajdonát képező fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot a törvény hatályba lépésétől *csak* fémkereskedőnek adhatja le. (Fémvtv. 2. § (1) bekezdés 4. pont, 3. § (1) bekezdés a) pont)

- Az új törvény a lopással leginkább érintett áru körök fémkereskedők általi átvételét, új, szigorúbb szabályokhoz kötötte. Eme áru köröket a szakma *érzékeny FAJ-kódú fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok*nak nevezi. E tekintetben új jogintézményként vezette be a Fémvtv. az előzetes bejelentést.

Továbbá:

- Változott a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag fogalma,
- Változott a fémkereskedelmi tevékenység fogalma,
- Szigorodott a felvásárlásra vonatkozó szabályozás azzal, hogy a Fémvtv. egyértelműen kimondta, hogy az ellenérték adásán túl az ellenszolgáltatás fejében történt beszerzés is felvásárlásnak minősül.
- Az új jogszabály 3m³-ben maximalizálja a magánszemély által egyidejűleg birtokban tartható fém kereskedelmi engedélyköteles anyagok mennyiségét.
- Az anyagkísérő okmány használata kiterjesztésre kerül minden gazdálkodóra.
- A fémkereskedők a továbbiakban égett kábelt kizárólag közszolgáltatótól vehetnek át.
- A Fémvtv. a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok szállítását is szigorú számadású szállítólevélhez köti.
- Bővült a fémkereskedők által a fémkereskedelmi hatóság felé nyújtott napi bejelentés adattartalma is, mely által nyomon követhetőbbé vált annak a fémnek a forrása, amivel a fémkereskedők kereskednek.
- A törvény az értelmező rendelkezések közé beemeli a közszolgáltató fogalmát, ami ezért lényeges, mert reá a gazdaság többi szereplőjétől eltérő szabályok vonatkoznak,
- A legális fémkereskedők működésének megkönnyítése érdekében pár könnyítést is tartalmaz az új szabályozás. Ilyen például a 6 napos tárolási idő megszüntetése.
- A nem fémkereskedelmi engedélyes tevékenységek vonatkozásában további 2017/1.

könnyítés, hogy az építéssel, illetve bontással foglalkozó személy engedély nélkül végezheti az e törvény szerinti építési vagy bontási tevékenységéből származó fémkereskedelmi engedélyköteles anyag felvásárlását. Utóbbira is vonatkoznak természetesen az érzékeny FAJ-kódú anyagok leadására vonatkozó szabályok

- A törvény végrehajtási rendelete fémkereskedelmi hatóságként a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszervét jelöli ki, tehát az új törvény hatályba lépésével megmaradt a hatáskör.²²
- Végül, de nem utolsó sorban az új rendelkezések eredményeként a fémkereskedelmi hatóság, valamint a bűnüldöző szervek kapcsolata is javulhat.

Az alábbiakban részletesen ismertetem a lényegesebb változásokat valamint az új szabályokat, értékelem az új Fémvtv. eredményeit, be kívánok mutatni néhány, a gyakorlati tapasztalat által feltárt kikaput, végül nagyon röviden kitérek a Fémvtv. és a Ht. kapcsolatára.

3.2 A hatályos fémtörvénnyel életbe lépett változásokról bővebben

Először is nem értem, hogy miért kellett új „kódex”? Ha valaki megnézi a régi és az új Fémvtv.-t, akkor azt tapasztalja, hogy az egyes §-oknak – sokszor szó szerint – ugyanaz a tartalma, az új szabályok ugyanazon §-ok további bekezdéseiben találhatóak. Nyilván az új törvény eltérő címe miatt történt a változás, ugyanakkor a Fémvtv. ugyanúgy célul tűzte ki „a jelentős gazdasági károkat okozó és a közszolgáltatások biztonságát, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot fenyegető fémlopások és illegális fémkereskedelem vissza-

²² A fémkereskedelmi tevékenységről 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet 1. §, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. tv. 90. § (6), valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről szóló 485/2015. (XII. 29.) Korm. rend. 1. § (3) bekezdés c) pont, korábban: a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezetéről és egyes szervek kijelöléséről szóló 273/2010. (XII. 9.) Korm. rend. 1. § (4) bekezdése

szorítása, valamint a kulturális javak védelmét”²³, tehát a cél elvileg ugyanaz, így, véleményem szerint maradhatott volna a régi cím is.

A begyűjtésre vonatkozó szabályok kikerülése a Fémvtv.-ből. Ez a hatályos fémkereskedelmi szabályozás számomra egyik legnehezebben érthető része. Olyan, mintha egy ki nem mondott alku lenne háttérben... Ugyanis, begyűjteni lehet, de nem szabad.

Mint azt a korábbiakban már említettem a Fémvtv.-ből kikerültek a begyűjtésre vonatkozó szabályok, sőt mind a Fémvtv., mind a hulladékról szóló törvény (Ht.) kerüli a „begyűjtés” kifejezést (a Ht. a „gyűjtés” kifejezést használja előbbi helyett).

A fémkereskedőnek nem minősülő személy a saját tulajdonát képező fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot adhatja le, kizárólag fémkereskedőnek.

A Ht. szerint hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának biztosítása céljából közterületre kihelyezett gyűjtőedényben elhelyezett, illetve a lomtalanítás során, közterületen elhelyezett hulladék a Koordináló szerv (végső soron a hulladékgazdálkodási közfeladatot ellátó szerv) tulajdonát képezi – tehát annak begyűjtése lopásnak minősül²⁴.

Foglaljuk össze: a közterületről való begyűjtés²⁵ gyakorlatilag meg van tiltva azzal, hogy a közterületre kihelyezett hulladék összegyűjtése lopásnak minősül, a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagért való ellenérték, vagy ellenszolgáltatás adása már egy alkalommal is felvásárlásnak minősül – magyarán begyűjteni közterületről egyáltalán nem, magánterületről pedig a gyakorlatban, csak fémkereskedelmi engedély birtokában lehet (mert én ingyen biztos nem adnám oda az értékes fémhulladékot).

Hol van itt az alku? Ott a fenti szabályok egyáltalán nincsenek betartatva.

Mindenki előtt ismert, hogy a lomizók már akkor régen tudják, hogy egy adott településen/nagyvárosi kerületben mikor lesz lomtalanítás, amikor a lakóknak arról még fogalmuk sincs! A lomtalanításra kijelölt helyszínekre hetekkel korábban autókkal leparkolnak, amelyeken tábla figyelmezteti a „konkurenciát”, hogy a terület lomizás szempontjából foglalt. A járművön rendszám van, ami alapján kideríthető annak tulajdonosa! Lomtalanításkor a célra láthatóan átalakított, magasított platójú teherautókkal járnak a begyűjtők a területet, a gépkocsikon meg tornyokban áll a hulladék fém. Az sem titok senki előtt, hogy ezzel a tevékenységgel sokat lehet keresni, az interneten cikkek jelennek meg róla.²⁶

A lopással szembeni fellépés a Rendőrség hatáskörébe tartozik, járőrök is vannak, mégsem jár el senki, ellenkező esetben nem őriznék a gyűjtőhelyeket napokig a begyűjtéssel foglalkozók megbízottai. Arról sem lehet hallani, hogy a hulladékszállításra szerződött közszolgáltatók felléptek volna a begyűjtők ellen, holott nem valószínű, hogy utóbbiak egy jogászokkal felvértezett szolgáltató ellen fel tudnának lépni úgy, hogy még a törvény is egyértelműen az előbbit védi. A hulladékszállítók – úgy gondolom – jelentős bevételről esnek el azáltal, hogy a fémhulladéktól megszabadítják őket, mégis láthatóan elfogadják a helyzetet.

Azzal, hogy a begyűjtés kikerült a Fémvtv.-ből még nem lett megtiltva a magánterületen található hulladékok, azok tulajdonosaitól történő begyűjtése. A lakóhelyemen évente két-három alkalommal találkozom olyan, az utcákat teherautóval járó emberekkel, akik azt kérdezik, nincs-e felesleges fémhulladék. Arra, hogy sokaknál van, a NAV fémkereskedőktől kapott adatai utalnak, ahol a „top”

²³ A Fémvtv. preambuluma

²⁴ A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV törvény 32/A. § (2) bekezdése, 43. § (1), (2) bekezdése

²⁵ A régi Fémvtv. 3. § (3) bekezdése 2017/1.

²⁶ Ennyit kaszálnak a pesti lomizók - https://www.penzcentrum.hu/utazas/kokemeny_biznissz_ennyit_kaszalnak_a_pesti_lomisok.1055039.htm?utm_source=hirstart&utm_medium=portfolio_link&utm_campaign=hiraggregator

magánszemély fémleadók „teljesítménye” negyedévente 100 tonnákban mérhető!²⁷

Azt egészen egyszerűen nem tartom életszerűnek, hogy a magánszemélyektől való begyűjtés során, készpénz soha nem cserél gazdát. A begyűjtéssel foglalkozók pontosan ismerik az átvételi árakat, így tudják, hogy mi az az összeg, amiért nagyon is megéri a felvásárlás. (Arra, hogy a begyűjtők mennyire ismerik az átvételi árakat egy személyes példa: Kb. 10 évvel ezelőtt a lomtalanítás során rutintalanul kivittem a gyűjtőhelyre egy réz kazánnak szerelt átfolyósos vízmelegítőt. Az ott tartózkodó személy mondta, hogy le se tegyem, adjam csak a kezébe. Már tette is a teherautóba, majd kérdésemre 100 forintos szórással megmondta mennyit fog érte kapni.)

A magánszemélyek által külföldről behozott fémhulladékok leadásának már több évtizede nagy hagyománya van, pedig hazánk uniós csatlakozása előtt még vámkezeln kellett a lomokat. Személyes munkatapasztalatom, hogy Hegyeshalomban, Sopronban, Kópházán a pénzügyőrök nem ritkán a keresztnevükön szólították a begyűjtéssel foglalkozó személyeket, mert azok már annyiszor jelentkeztek belépésre, hogy kollégáim útlevél nélkül tudták az adataikat... Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozásával, különösen, miután hazánk a Schengeni Övezet részévé vált, a fenti személyek mozgása még inkább akadálymentesé vált. Mindezek ellenére a Fémvtv. a begyűjtés utóbbi formáira nem tartalmaz rendelkezést.

Az pedig, hogy az állam adót szed, a fémkereskedők útján a fémleadóktól arra utal, hogy, ha nem is támogatja, de eltűri a fenti tevékenységeket.²⁸ Pedig adminisztratív eszközökkel viszonylag könnyen meg lehetne akadályozni, de legalábbis meg lehetne nehezíteni a fenti tevékenységeket – ha a jogalkotó akarná. Erről bővebben

dolgozatom következő fejezetében fogok írni.

Az érzékeny FAJ-kódú²⁹ fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokra vonatkozó szabályok bevezetése: a Fémvtv. véleményem szerint leghasznosabb újítása.

Mint korábban említettem, már a régi Fémvtv. is meghatározta a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok felismerésre alkalmas jellemzőjét – ami a gyakorlatban nem más, mint az áru megjelenésének, eredeti funkciójának megfelelő megnevezése. A felismerésre alkalmas jellemzőket a Fémvtv. végrehajtására kiadott, a fémkereskedelmi tevékenységről 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet (továbbiakban: Fém Korm. rend.) 1. számú melléklete sorolja fel, 1-től 28-ig történő számozással. Utóbbi sorszámot hívja a szakma FAJ-kódnak, dolgozatomban ezt a kifejezést használom. A felismerésre alkalmas jellemzőket dolgozatom 2. számú melléklete tartalmazza.

Az *érzékeny* FAJ-kódú fémkereskedelmi anyagok, ezeken belül azok, amelyek leadására külön, szigorított szabályok vonatkoznak. Ezek azok a termékkörök, amelyekkel kapcsolatosan a korábbiakban a legtöbb visszaélés történt, pl.: ipari kábel, villanyoszlop fémhulladék, trafóház, transzformátor, elosztó szekrény, emléktábla fémhulladéka, szobor, tűzcsap, bálázott, préselt fémhulladék.

A fenti áruk az alábbi szabályok szerint adhatók le:

A közszolgáltatást nyújtó gazdálkodónál (pl.: MÁV) termelődött, érzékeny FAJ-kódú fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok értékesítése kizárólag írásbeli szerződés alapján, az abban meghatározott fémkereskedő részére, a közszolgáltatást nyújtó gazdálkodó

²⁷ Fémkereskedelmi adatok hasznosulása – adatszolgáltatás a NAV igazgatóságai részére a NAV Központi Irányítás Rendészeti Főosztály részéről.

²⁸ Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény 142. § (1) bekezdés d) pontja és 6. számú melléklete 2017/1.

²⁹ Az „érzékeny FAJ-kód” kifejezést a jogszabályok nem ismerik, a Fémvtv. 3. § (5) bekezdése és a Fém Korm. rend. 3. § (2) bekezdése által megjelölt felismerésre alkalmas jellemzővel rendelkező fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat értjük-e kifejezés alatt.

szervezetek által kiállított külön igazolás mellett történhet.³⁰

A külön igazoláshoz, melynek tartalmát a Fém Korm. rend. határozza meg, a későbbi beazonosíthatóság végett mellékelni kell a leadott áru fényképét is.³¹

Ha az érzékeny FAJ-kódú fémkereskedelmi engedélyköteles anyag termelődése az adott ingatlanhoz köthető, azt az ingatlantulajdonos az értékesítést megelőzően az illetékes fémkereskedelmi hatósághoz történő előzetes bejelentés mellett és a fémkereskedelmi hatóság visszaigazolását követően értékesítheti, kizárólag fémkereskedő részére. A visszaigazolást a fémkereskedelmi hatóság abban az esetben adja meg, ha nem merül fel lopásra, jogellenes szerzésre utaló adat az áru származása tekintetében. Utóbbi érdekében a fémkereskedelmi hatóság köteles tájékoztatást küldeni a leadandó áru vonatkozásában a Rendőrségnek, mely tájékoztatás megküldését követő öt napon belül köteles kiadni a bejelentő részére a leadást engedélyező írásbeli visszaigazolást. A szóban forgó áru csak eme visszaigazolás birtokában adható le.³²

Aki bontási tevékenység útján jut hozzá érzékeny FAJ-kódú anyaghoz, az a bontási engedély birtokában, az azt utóbbi módon adhatja le.

A fémkereskedő írásbeli visszaigazolás, illetve, a fenti külön igazolás hiányában köteles az érzékeny FAJ-kódú fémkereskedelmi engedélyköteles anyag átvételét, megtagadni, és a fémkereskedelmi hatóságot értesíteni.³³

Utóbbi szabályok a régi Fémtv.-vel ellentétben attól működnek, hogy mind a közúti ellenőrzés során, mind a fémkereskedők telephelyén meg lehet követelni a külön igazolás, illetve a fémkereskedelmi hatóság által kibocsátott írásbeli visszaigazolás meglétét. Fenti okból a fémkereskedők kevésbé kockázatvállalók, mivel megfelelő okmányok

hiányában a szabálytalan átvétel utólag is bizonyítható.

A fenti szabályozás nagy előnye, hogy magánszemély, pontosabban nem közszolgáltató a fémlopások által legnagyobb kárt jelentő „árukhoz” legálisan, legfeljebb bontás útján tud hozzájutni, ahhoz viszont minden esetben kell a bontási engedély és a fémkereskedelmi hatóság írásbeli visszaigazolása. Nem valószínű ugyanis, hogy valakinek a konyhakertjében ipari eredetű kábel, vagy vasúti sín „termelődjön”. Nem véletlenül említettem ezeket, ugyanis ezek azok az áruk, melyek lopása a legnagyobb nemzetgazdasági kárt okozza, és amelyekkel – tapasztalataim szerint a visszaélők leggyakrabban „lebuknak”. Fontos megemlíteni, hogy a bejelentések kezelésére és a Rendőrséggel való kapcsolat-tartásra külön összekötők kerültek kijelölésre, ezért írtam azt, hogy az új Fémtv. elősegíti a Rendőrséggel való folyamatos kapcsolat-tartást. Sajnos azonban ez a kapcsolat nagyon sokszor még mindig csak az adminisztratív feladatok elvégzésére szorítkozik. (Jómagam tavasszal részt vettem egy – egyébként eredményes – közös akcióban, amit a Rendőrség egy nyomozója rengeteg más feladata mellett szervezett. Eme tapasztalat és a rendőr kolléga által elmondottak azt bizonyítják számomra, hogy a Rendőrségnél sincs személyi kapacitás arra, hogy egyes személyek csak és kizárólag a fémlopások visszaszorításával foglalkozzanak.)

A fémkereskedelmi engedélyköteles anyag fogalmának változása:

Kikerült belőle a fémtermékek előállítását üzletszerűen folytató jogi személy vagy jogi személyiség nélküli szervezet által előállított elsődleges alapanyag, félgyártmány. Ez logikus is, hiszen ezeket általában nem fémkereskedőnek adják le, hanem valamilyen terméket állítanak elő belőlük.

Fontos megjegyezni, hogy a fémkereskedő köteles megtagadni a kohászatilag tömbösített formában fémkereskedelmi engedélyköteles anyag átvételét, kivéve, ha a felajánlást

³⁰ Fémtv. 3. § (6) bekezdés

³¹ Fém Korm. rend. 3. § (6) bekezdés

³² Fémtv. 3. § (2) és (7) bekezdés

³³ Fémtv. 4. § (12) bek).

tevő személy hitelt érdemlő módon bizonyítja az anyag jogszerű szerzését.³⁴

A fémkereskedelmi tevékenység fogalmának változása:

A fémkereskedelmi tevékenység fogalom a továbbiakban egyértelműen a hasznosítás céljából történő felvásárlást jelenti, kikerült a fogalomból fuvarozás, tárolás, raktározás és értékesítés.

Ugyanakkor ide tartozik, hogy a másik fogalmi elemre a felvásárlásra vonatkozó szabályozás többszörös pontosításra került azáltal, hogy egyrészt a Fémvtv. egyértelműen kimondta, hogy az ellenérték adásán túl az ellenszolgáltatás fejében történt beszerzés is felvásárlásnak minősül, másrészt az üzletszerűség kikerült a felvásárlás fogalmából.

Visszatérve az ellenszolgáltatásra: a közigazgatási jogértelmezési gyakorlat az ellenszolgáltatást mindig is beleértette az ellenérték fogalmába, amit a bírói gyakorlat is elfogadott azonban az egyértelműség kedvéért a Fémvtv. szövegében külön is megjelenik. A régi Fémvtv. idején végzett ellenőrzés során gyakori tapasztalat volt, hogy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot az ellenőrzött munkavégzés fejében kapta. Így mindenki jól járt, mert a munkavégző a fémkereskedelmi engedélyköteles anyag leadása során általában több pénzhez jutott, mintha munkabért kapott volna, a munkáltató pedig azért, mert nem pénzzel fizetett. A Fémvtv. szerint ez már felvásárlásnak, ezáltal fémkereskedelmi tevékenységnek számít. Egyetértek a fenti fogalom egyértelművé tételével, mert ezáltal, egy lehetséges védekezési lehetőség, végső soron kiskapu lezárásra került.³⁵

A 3 m³-es szabály:

Az új jogszabály 3m³-ben maximalizálja a magánszemély által, annak ingatlanán termelődött, egyidejűleg birtokban tartható fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok mennyiségét.³⁶

A régi Fémvtv. egyik kiskapujaként már említettem, hogy egyes illegális fémhulladék-felvásárlással foglalkozó magánszemélyek nagy mennyiségű fémkereskedelmi engedélyköteles halmoztak fel az ingatlanuk területén. Amennyiben illegális felvásárlással nem érték őket tetten, a jogalkalmazók nem tudtak velük mit kezdeni.

A fenti szabály ennek megakadályozására irányul. Nagyon fontos, hogy ezáltal van egy nevesített jogcím az ellenőrzés végrehajtására, így az ingatlan területére való belépést az ingatlan tulajdonosa, használója nem tudja megtagadni.

A Fém Korm. rend. az anyag mennyiségének megállapítására az egyszerű köbölést³⁷ határozza meg. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az intézkedő pénzügyőr a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok tömegét és anyagfajtáját figyelmen kívül hagyja, ami a helyszíni eljárás egyszerűsítését célozza.

Egyrészt egy magánterületen általában nem áll rendelkezésre megfelelő mérleg, másrészt a helyszínen található hulladékok anyagokénti szétválogatása is gondot okozhat – és nem is az intézkedők dolga.

Amennyiben a helyszíni ellenőrzés során talált fémkereskedelmi engedélyköteles anyag térfogata meghaladja a 3 m³-t, a fémkereskedelmi hatóság határidő tűzésével kötelezi az ingatlan jogosultját az ott található fémkereskedelmi engedélyköteles anyag leadására, aminek a végrehajtását ellenőrzi.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy a 3 m³-nyi birtokban tartható fémkereskedelmi engedélyköteles anyag vonatkozásában szerepel a törvényben az „*egyértelműen az ingatlanon termelődött*” kitétel. A helyszín körülményeiből gyakran megállapítható, hogy az ott található dolgok termelődése nem köthető az ingatlanhoz (pl.: egy ellenőrzés során találtunk 20 darab használt automata mosógépet. Az ellenőrzött két kérdés után letett arról, hogy az összes gépet ő használta. Ilyen esetben felmerülhet a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok – tényállás tisztázása

³⁴ Fémvtv. 5. § (6) bekezdés

³⁵ Fémvtv. 2. § 2. és 4. pont, Fémvtv. magyarázata

³⁶ Fémvtv. 3. § (4) bekezdés

2017/1.

³⁷ Fém Korm. rend 3. § (1) bekezdés Fémvtv. magyarázata

érdekében történő³⁸ – lefoglalása, és végső soron elkobzása is.

Az anyagkísérő okmány használatának kiterjesztésre minden gazdálkodóra:

A Fémvtv. rendelkezése alapján fémkereskedőnek nem minősülő – nem természetes – személy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot kizárólag szigorú számadású anyagkísérő okmány birtokában szállíthat. Fenti okmány nem tévesztendő össze a fémkereskedők által alkalmazott anyagkísérő okmánnyal, melyre utóbbiak egységes nyomtatványt használnak.

A nem fémkereskedők esetén ezen, a Fém Korm. rend. által meghatározott adattartalmú szállítólevelet, vagy számlát kell érteni.³⁹ Kiváló eszköz a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok nyomon követésére.

Az égetett kábelre vonatkozó megkötés:

A Fémvtv. 3. § (12) bekezdése szerint a fémkereskedők a továbbiakban égetett kábelt kizárólag közszolgáltatótól vehetnek át. Tudni kell, hogy kábeleken található műanyag szigetelés eltávolításának legegyszerűbb módja, ha leégetjük. Kis hazánkban e tevékenység „népi hagyomány” és ha visszaszorulóban van, az egyrészt a fenti szabálynak köszönhető, másrészt annak, hogy bűncselekmény.⁴⁰

Egyrészt rendkívül környezetszennyező, másrészt lehetetlenné teszi az ellopott kábelek azonosítását, éltek is vele a begyűjtők.

A Fémvtv. magyarázata szerint fenti szabályt a soron következő jogszabály-módosítás alkalmával ki kell egészíteni, mert nem tartalmaz rendelkezéseket pl.: az elkobzott kábelek értékesítése vonatkozásában. Fenti szabályra dolgozatomban következő fejezetemben még visszatérek.

A fémkereskedők napi adatszolgáltatási kötelezettségének bővülése:

A fémkereskedő a régi Fémvtv.-ben meghatározott adatokon túl (üzleti partner részletes adatai és az átvett/értékesített fémkereskedelmi engedélyköteles anyag fizikai és mennyiségi adatai) köteles jelenteni:

- természetes személy eladó esetén a vételárát;
- a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot a fémkereskedő telephelyére beszállító, kiszállító szállítóeszköz rendszámát, vasúti vagon számát, hajóazonosító számát, egyéb szállítóeszköz megnevezését.

Közszolgáltatókra vonatkozó külön rendelkezések

A törvény az értelmező rendelkezések közé beemeli a közszolgáltató fogalmát, ami ezért lényeges, mert reá a gazdaság többi szereplőjétől eltérő szabályok vonatkoznak:

- Az érzékeny FAJ-kódú anyagokat írásbeli szerződés és tételenkénti külön igazolás alapján kizárólag a közszolgáltatók adhatják le,⁴¹
- kizárólag közszolgáltató adhat le égetett kábelt,⁴²
- a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást végző gazdálkodó szervezet a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződés alapján végzett tevékenysége fémkereskedelmi engedély nélkül végezhető,⁴³
- az így a tulajdonában került érzékeny FAJ-kódú fémkereskedelmi engedélyköteles anyagokat előzetes bejelentés és vámhatósági visszaigazolás alapján értékesítheti.⁴⁴

„Könnyítések”:

A 6 napos tárolási szabály⁴⁵ eltörlése:

A legális fémkereskedők működésének megkönnyítése érdekében pár könnyítést is tartalmaz az új szabályozás. Ilyen például a 6 napos tárolási idő megszüntetése.

Ennek jelentősége elsősorban az, hogy az adott fémet olyan áron tudják eladni, ami számukra kedvező, nem pedig egy adott időszak áraihoz mérten kell ezt megtenniük.

³⁸ Fémvtv. 12. § (1) bekezdés b) pontja

³⁹ Fémvtv. 3. § (10) bekezdés, Fém Korm. rend. 3. § (12)-(13) bekezdései

⁴⁰ Btk. 248. § 2017/1.

⁴¹ Fémvtv. 3. § (6) bekezdés.

⁴² Fémvtv. 3. § (12) bekezdés

⁴³ Fémvtv. 3. § (3) bekezdés

⁴⁴ Fémvtv. 3. § (11) bekezdés

⁴⁵ Régi Fémvtv. 4. § (5) bekezdés

Illetve a korábban sérelmezett 6 napos tárolási idővel járó plusz hely, idő, munkaerő és adminisztráció is megszűnik.

Építési vagy bontási tevékenység során felvásárolt anyagok leadása⁴⁶:

A nem fémkereskedelmi engedélyes tevékenységek köre (korábban csak a járműbontók) az épület/építmény-bontási tevékenységet végzőkkel bővült. Utóbbi tevékenységgel foglalkozó személy fémkereskedelmi engedély nélkül végezheti az e törvény szerinti építési vagy bontási tevékenységből származó fémkereskedelmi engedélyköteles anyag felvásárlását, melyet kizárólag fémkereskedőnek értékesíthet.

Utóbbira is vonatkoznak természetesen az érzékeny FAJ-kódú anyagok leadására vonatkozó szabályok.

Mindez azért lényeges, mert a Fémvtv. szerint ez felvásárlásnak minősülne. Életszerű ugyanakkor, hogy a bontás során kitermelt anyagot a bontást végző munkadíjába „beszámítják”, illetve, hogy az építető elvárja, vagy megköveteli az építési hulladék eltüntetését. Fenti szabály hiányában a bontás/építés során keletkezett fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot kizárólag annak tulajdonosa értékesíthetné,

aki viszont megrendelőként egyáltalán nem biztos, hogy rendelkezik az ehhez szükséges – pl.: szállító – eszközökkel. Ugyanakkor a fentiek ellenőrizhetőségét is biztosítja a szabályozás azzal, hogy megköveteli a bontási engedély meglétét.

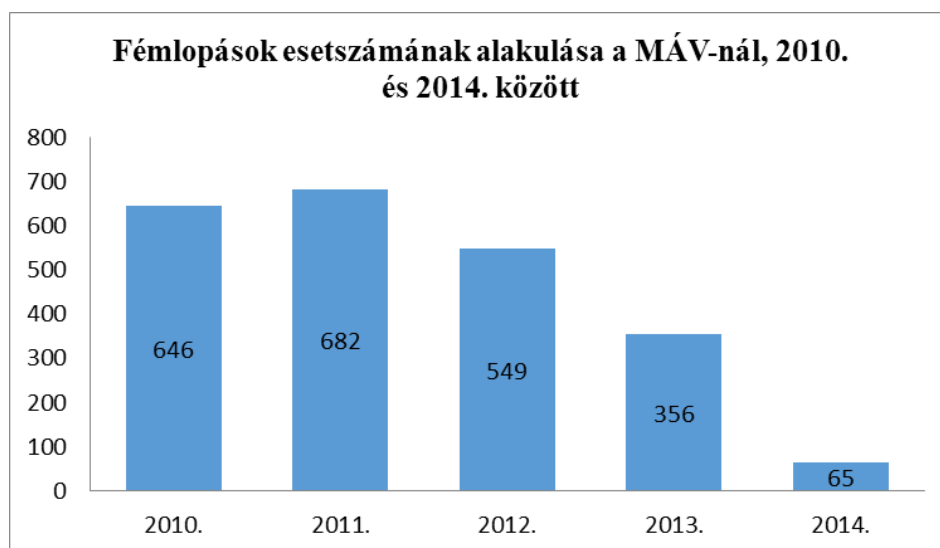
3.3. A Fémvtv. eredményei

Az új Fémvtv. hatályba lépését követően például a vasúti sín, az ipari kábel, a csatornafedél csak akkor értékesíthető, ha azt előzőleg a fémkereskedelmi hatósághoz bejelentették és azt a hatóság visszaigazolta. Ennek jelentőségéről a fentiekben említést tettem. E rendelkezés, pontosabban a bejelentés alól csak a gyártóknál, például autógyáraknál, kábelgyártó cégeknél keletkezett gyártási hulladék jelent kivételt.

Az új Fémvtv. többek között a közszolgáltatók sérelmére elkövetett fémlopásoknak szerette volna elejét venni. A közszolgáltatók közül különösen a MÁV Zrt. volt az, aki a fémlopásokkal okozott károkat elszenvedte, illetve e károk közvetlen hatását a lakosság is érzékelte. Ugyanis a MÁV Zrt. sérelmére elkövetett fémlopások jelentős késéseket eredményeztek, amellett, hogy ezek a bűncselekmények a közlekedés biztonságát is veszélyeztették.

3. ábra: Fémlopások esetszámának alakulása a MÁV-nál, 2010. és 2014. között

forrás: Index.hu – Hat év alatt 23 évet késett a MÁV (2014. 07. 28.)

⁴⁶ Fémvtv. 3. § (2) bekezdés 2017/1.

A MÁV Zrt. közleménye alapján egy kb. egy 1m hosszúságú kábel elvágása több órán át teszi használhatatlanná a biztosítóberendezést, mivel a pótláskor az érpárokat össze kell mérni, és ez időigényes folyamat.

A fenti ábrán jól látható, hogy az új Fémvtv. a korábbi évekhez képest érdemi hatással – 82%-os csökkenés – volt a MÁV Zrt. kárára elkövetett fémlopásokra. A fémlopásokat tekintve, több éves gyakorlati tapasztalat, hogy a MÁV Zrt.-től leggyakrabban a távközlési kábeleket – lég- és földkábel –, biztosító berendezések kábeleit, földelési és érintésvédelmi kábeleket, stb. tulajdonították el a fémtolvajok. A fémtolvajok által okozott károk kettős kárként realizálódnak a MÁV Zrt.-nél. Egyrészt az eltulajdonított, megrongált fém eszközök pótlásában, másrészt pedig a vonatkésekéből adódóan bizonyos feltételek esetén a MÁV kártérítést fizet: visszaadja a pót- és helyjegyek árának egy részét. 2008. és 2013. között közel 150.000.000 Ft-ot fizetett ki a MÁV Zrt. a vonatkésekéből eredő kártérítés jogcímén.⁴⁷

Hasonló sikereket könyvelhetett el a BKV Zrt. is. Az új törvénynek köszönhetően a fémlopások száma a BKV Zrt.-nél jelentősen visszaesett. 2014. első félévében 15 alkalommal történt kábellopás a közlekedési társaság hálózatán, míg a korábbi években előfordult, hogy havonta 20 ilyen eset volt. A BKV Zrt. közleménye alapján 2013-ban 111.972.581 Ft volt a kábellopásokkal okozott kár a javításokkal együtt, míg 2014-ben ez az összeg 34.228.708 Ft-ra mérséklődött. Egy évvel az új Fémvtv. hatályba lépése után a MÁV Zrt.-nél a kábellopások száma hatodára, a fémlopásoké pedig harmadára csökkent.⁴⁸

⁴⁷ Index.hu (2014. július 28.) Hat év alatt 23 évet késett a MÁV

–
http://index.hu/belfold/2014/07/28/hat_ev_alatt_23_evet_kesett_a_mav/

⁴⁸ Armati András (2015. január 28.) Alfahír – 15.160 percet vártunk a vonatra kábeltolvajok miatt
http://alfahir.hu/15160_percet_vartunk_a_vonatra_kabeltolvajok_miatt
2017/1.

3.4. Kiskapuk a jelenleg hatályos Fémvtv.-ben és azok lehetséges megoldása

3.4.1. A begyűjtés problematikája

Az ellenőrzések során a „lomizók” gyakran arra hivatkoznak, hogy a birtokukban – akár gépjárműben, akár ingatlanon – talált fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot ellenszolgáltatás nélkül szerezték meg. Fenti állítás utólagos cáfolata rendkívüli nehézség elé állítja a hatóság eljáró tagjait.

A jellemző védekezések az alábbiak:

Az ellenőrzött arra hivatkozik, hogy a nála lévő fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot – ami jellegéből adódóan nem termelődhetett az ingatlanán, pl.: egy utánfutó, rajta 20 kimustrált kerékpárral – általa ismeretlen magánszemélyektől (tehát nincs másik fél, akit meg lehetne kérdezni) házalás útján gyűjtötte, ingyen, vagy külföldön lomizta.

Lehetséges jogszabályi változtatások:

A begyűjtés fogalmát vissza kellene emelni a Fémvtv.-be azzal, hogy azon a magánszemélytől a való begyűjtést kell érteni. Mivel a Ht. a „gyűjtés” szót használja, így előbbi kifejezés a hulladékgazdálkodási közszolgáltató tevékenységével nem téveszthető össze.

A következő lépés, hogy begyűjtés esetén a törvényi rendelkezés vélelmezze a visszterhes ügyletet, az ingyenesség bizonyítása a begyűjtő feladata, melyet a régi Fémvtv. által meghatározott írásbeli megállapodással tud teljesíteni. Vegyük a régi Fémvtv. tárgyalásánál már felhozott példát: begyűjtőnk bekönyörögi magát a magánszemély kertjébe, hogy elvihesse a rozsdás nyúlketrecet, de előtte kér egy személyi igazolványt! Feltehetően el fogják küldeni, de ketrec nélkül...

Maximálni lehet a magánszemély által leadható mennyiséget. A korábbi leadásokat a fémkereskedők által adott napi adatszolgáltatásokból ellenőrizni lehet, csak meg kell teremteni a visszacsatolás lehetőségét és a fémkereskedő felelősségévé tenni a személyenkénti mennyiségi korlát betartását. (Gondoljunk bele mennyire életszerű az, hogy adott magánszemély – „természetesen”

lakcím nélküli – egy negyedév alatt 100 tonna nagyságrendben ad le fémhulladékot? Az az életszerű, hogy itt felvásárlás áll a háttérben, az érintett pedig egy bármikor lecserélhető stróman...)

A leadott mennyiség növekedésével növelni lehetne az adóterhet. Ez sem ördögtróli való, példaként ott van a kiegészítő tevékenység keretében végzett ingatlan bérbeadás, melynél, ha a bérbeadó éves bevétele meghaladja az 1 millió forintot, egészségügyi hozzájárulást is kell fizetnie.

A NAV a fémkereskedők napi adatszolgáltatása alapján, göngyölítve tudja ellenőrizni az egyes személyek által leadott fémhulladék átvételi ára alapján a magánszemélynél realizálódott bevételt. Csak egy informatikai visszacsatolás a feltétele annak, hogy a leadóval több adót fizetessen a NAV.

3.4.2. Ipari – nem ipari kábelek kérdése

Az illegális fémkereskedelem legtöbb kárt okozó szegmensét a kábellopások képezik. Ezen bűncselekmények visszaszorítása érdekében – tekintettel arra, hogy nehezen tetten érhetők és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal számára nem is „hatáskörösek” – álláspontom szerint a felvásárlást kell megnehezíteni.

A felülvizsgálatra, elintézésre megkapott ellenőrzési jegyzőkönyvekben többször találkoztam olyan tényállással, hogy a fémkereskedők az érzékeny 7. és 17. FAJ-kód alá tartozó ipari fém- és kábel hulladékokat, nem érzékeny FAJ-kód alá besorolva veszik át, megkerülve ezzel a 3. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakat (közszolgáltató esetén az erre irányuló szerződést és külön igazolást, illetőleg más esetben az előzetes értesítést és vámhatósági visszaigazolást).

A visszaélések visszaszorítása érdekében egy vezetőnek írt jelentésemben két eszközt javasoltam megfontolni:

- I) a fogalmak, elhatárolások pontosítását,
- II) mennyiségi korlátok bevezetését.

I) Fogalmak meghatározása az érzékeny és nem érzékeny FAJ-kódú anyagok elhatárolása érdekében:

Első körben mindenképpen indokoltnak tartom értelmező rendelkezés segítségével elhatárolni a *huzalt a kábeltől*. A huzal eredeti funkciójában nem elektromos áram, illetve elektromos jelek útján közölt információ továbbítására szolgál, míg a kábel, amely *vezetékeket* tartalmaz igen. Ez azért fontos, mert a huzal anyaga funkciójából adódóan nem réz, illetőleg alumínium, amely fémek vonatkozásában a legtöbb visszaélés tapasztalható. A huzal anyaga általában vas, vagy acél esetenként a korrózió megelőzése érdekében horgannyal galvanizálva, vagy műanyaggal borítva.

Az ipari (érzékeny FAJ-kódú) és nem ipari kábelek, eszközök elhatárolása ezzel szemben jóval nehezebb, de véleményem szerint, a felelősségre vonhatóság és a visszaélések visszaszorítása érdekében szükség van az elhatárolásra. (Pl.: Az elektromos réz vezeték nem egyenlő az ipari kábellel!)

Úgy gondolom a kábelben található vezetékek számától és keresztmetszetétől lesz egy kábel ipari felhasználású. A konkrét elhatároláshoz, a fogalmak meghatározásához be kell vonni az elektromos szolgáltatókat, a távközlési és *különösen a vasúti biztosítóberendezési szakmák munkatársait*.

Végül pontosítani szükséges, hogy a jogalkotó mit ért „egyéb ipari fémhulladék” alatt. (Utóbbi nem érzékeny áru, így a szigorított átvételi szabályok nem vonatkoznak rá, ezért a Fémvtv. szigorított átvételre vonatkozó rendelkezéseinek megkerülése érdekében, az érzékeny FAJ-kódú fémhulladékokat a fémkereskedők és leadók gyakran ide sorolják be.)

Ahhoz, hogy az ellenőrző pénzügyőrök döntése megalapozott és védhető legyen elengedhetetlenül szükségesnek tartom a jogszabály pontosítását.

II) Mennyiségi korlátok alkalmazása:

A példát a jövedéki szabályozásból vettem, mely előírja, hogy bizonyos (kereskedelmi) mennyiség felett a jövedéki termék értékesí-

téséről a kiskereskedő is köteles számlát adni.⁴⁹ Egy másik szabály, szintén a jövedéki törvényben található, utóbbi maximálja a magánfőző által évente előállítható párlat mennyiségét.⁵⁰

Konkrét ellenőrzési tapasztalat, hogy vannak olyan magánszemélyek, akik heti szinten száz kilogrammos nagyságrendben adnak le rézhulladékot. Úgy gondolom, életszerűtlen, hogy mindez a lakóhelyükön „termelődik”.

A gyakorlatban, az említett személyek jelentős része lakcímkártyával rendelkező hajléktalan, aki alkalmanként néhány ezer forintért a nevét adja a fémhulladékok leadásához, miközben illegális fémkereskedőket gazdagít. Arra, hogy utóbbi „kereskedők” miért nem váltanak ki fémkereskedelmi engedélyt két lehetséges megoldást látok: az adócsalást, illetőleg azt, hogy a leadott áru illegális forrásból származik.

Fenti példákkal élve, a réz és az alumínium vonatkozásában, magánszemély leadó tekintetében napi és éves leadási limit meghatározását tartom indokoltnak. A gyakorlatban ez azt jelentené, hogy a törvény előírná, hogy egy magánszemély naponta és évente összesen mennyi fémhulladékot értékesíthet.

Tekintettel arra, hogy a fémkereskedők jelenleg is kötelesek az eladók és a vevők személyéről naponta jelentést tenni, naprakészen látható, hogy kik azok akik közelítik, vagy elérték az egy évben leadható mennyiséget.

Fenti személyek listáját, a fémkereskedők aktuális listájához hasonlóan a NAV a honlapján megjelenítené és a fémkereskedő azt köteles lenne az átvételkor vizsgálni.

Az egy évben maximálisan leadható mennyiség felett meg lehetne tiltani a további leadást, vagy kizárólag a Fémvtv. 3. § (6) bekezdésének automatikus alkalmazásával lehetne további mennyiséget átvenni az érintett személytől.

⁴⁹ A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXXVII. tv. (JÖT.) 106. § (6) bekezdés b) pontja

⁵⁰ JÖT. 64. § (6) bekezdése
2017/1.

Fenti eljárás az illegális kereskedők részéről több „stróman” bevonását igényelné és megnehezítené a dolgukat, ezáltal a fehéredés felé terelné a fémkereskedelmet.

3.4.3. Fémkereskedelmi engedélyköteles anyag fémtermékként történő „álcázott” beszerzése

Konkrét esetben előfordult, hogy a fémkereskedő az érzékeny 10. FAJ-kód alá tartozó fémárukat, azok eredeti funkciójának megfelelően épület állványként szerezte be, majd azokat fémkereskedelmi engedélyköteles anyagként hasznosította, így megkerülvén a Fémvtv. 3. § (6) és (7) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket.

Fentiek alapján a korábban említett – a Fémvtv. módosítására irányuló – jelentésben a Fémvtv. 4 §-ába illesztve, új rendelkezésként, az alábbi szövegre tettem javaslatot:

„Amennyiben a fémkereskedő a még eredeti funkcióját betöltő fémből készült terméket szerez be, azt fémkereskedelmi engedélyköteles anyagként, ha az a 3. § (5) bekezdés hatálya alá tartozik, a beszerzéstől számított egy éven belül, a 3. § (7) bekezdésében foglaltak teljesítését követően hasznosíthatja fémkereskedelmi engedélyköteles anyagként. Fenti esetben az előírt előzetes bejelentést a fémkereskedő maga teszi meg. A fémkereskedő bejelentése a 3. § (7) bekezdés a)-c) pontjain felül az eladó adatait, továbbá a beszerzés során készített okmány azonosító számát tartalmazza.

A fémkereskedő az előzetes bejelentéssel érintett fémkereskedelmi anyagot a fémkereskedelmi hatóság visszaigazolásáig elkülönítetten tárolja.”

3.5. A Fémvtv. és a Ht. kapcsolata

Tavasszal NAV Pénzügyőr Iskolája több fémkereskedelmi ellenőrzésről szóló tanfolyamot rendezett az ellenőrzésekben részt vevő állomány részére. Az egyikre több kollégámat elküldtem, így én is megkaptam az oktatás tematikáját. Abban örömmel láttam, hogy az Országos Környezetvédelmi és

Természetvédelmi Főfelügyelőség jogutódjaként működő Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya (továbbiakban: Zöldhatóság) egyik előadójának is jut négy óra időtartam, hogy bemutassa a hulladékgazdálkodásra vonatkozó szabályozást. Vezetői engedéllyel, nagy várakozásokkal, részt vettem ezen a négy órán, de sajnos nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Arra a kérdésre szerettem volna választ kapni, hogy a begyűjtést tudjuk-e valahogy ellenőrizni és szankcionálni a Ht. alapján, vagyis tartalmaz-e olyan rendelkezéseket a Ht., ami alapján én egy közúti ellenőrzés során – lehetőleg – az ellenőrzött személy nyilatkozatától függetlenül, a bemutatott szállítási okmányok, vagy azok hiánya alapján el tudok járni?

A válaszból az derült ki számomra, hogy nem. Továbbá az, hogy a hulladékgazdálkodás és annak ellenőrzése egy külön szakma. A két szabályozási kör kapcsolata, azért lényeges számunkra, mert a Fémvtv. előírja, hogy annak betartása a gazdálkodót nem mentesíti a hulladékgazdálkodási szabályok betartása alól⁵¹, míg a Fém kormányrendelet a fémkereskedelmi engedély kiadásának előfeltételeként támasztja a hulladékgazdálkodási engedély meglétét.⁵²

A hulladékgazdálkodási engedélyről tudni kell, hogy abban, azt kibocsátó hatóság részletesen meghatározza az egyes hulladékfajták tárolásának, kezelésének és hasznosításának körülményeit. A fémkereskedőknél megtartott telephely ellenőrzés során több alkalommal tártunk fel az engedélytől eltérő tárolást, sőt egy alkalommal lejárt hulladékgazdálkodási engedéllyel is találkoztunk.

A fenti hiányosságok minden alkalommal órákig tartó jogszabály-böngészést eredményeztek, mert erre egyszerűen nem kaptunk kiképzést (a fenti tanfolyamon elhangzottak érintőlegesen sem tartalmazták a szükséges gyakorlati tudnivalókat).

Egy gyakorlati példa: a hulladékgazdálkodási bírság kiszabása külön jogszabály⁵³ alapján, egy meglehetősen bonyolult számítás alapján történik, aminek részletezésébe terjedelmi okokból nem mennék bele. Ehhez viszont kollégáimnak a helyszínen egy csomó adatot, elsősorban a tárolt/kezelt hulladék forgalmi, mennyiségi adatait meg kell(ene) állapítani, amihez nem értünk.

A másik nagy probléma, hogy a két jogszabály elbeszél egymás mellett azzal, hogy teljesen eltérő fogalomkört használ.

Néhány példa:

Míg a Fémvtv. a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok azonosítására a vámtarifaszámok első négy számjegyét, addig a Ht. a hulladékok azonosítására úgynevezett EWC-kódokat használ. A két rendszer nem kompatibilis.

A két törvény „hasznosítás”-ra vonatkozó fogalma egymástól gyökeresen eltér, de ugyanazt a szót használják Fémvtv. hasznosítás fogalma egyértelműen a fémtartalom kinyerését jelenti, míg a Ht. hasonló fogalmának fontos eleme, hogy az így nyert anyag valamilyen konkrét funkció ellátására legyen alkalmas.⁵⁴

Mint már említettem, mind a fémkereskedelmi, mind a hulladékgazdálkodási szabályozásból kikerült a „begyűjtés” fogalma. A Fémvtv. nem tartalmaz rendelkezést a tárgykörben, a Ht. viszont ehelyett a „gyűjtés” fogalmat használja, amely a „gyűjtő” definíciójával összeolvasva egyértelműen a hulladékgazdálkodási közszolgáltatót és annak tevékenységét jelenti.⁵⁵ Így „házaló lomiskok”-ra egyik jogszabály sem tartalmaz rendelkezést.

Összefoglalva az a véleményem, hogy kétségtelenül vannak eredmények a fémkeres-

⁵¹ Fémvtv. 1. § (2) bekezdés

⁵² Fém Korm. rend. 4. § (2) bekezdés d) pontja 2017/1.

⁵³ 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról

⁵⁴ Fémvtv. 2. § (1) bekezdés 5. pontja, Ht. 2. § (1) bekezdés 20. pontja

⁵⁵ Ht. 2. § (1) bekezdés 17. 17a. pontjai

kedelem területén, de annak teljes rendbetételéhez jogalkotói akaratra (a begyűjtés lehetőségének megakadályozására), valamint a Rendőrség, a Zöldhatóság és Nemzeti Adó és Vámhivatal komolyabb összefogására lenne szükség, mind az ellenőrzésekhez szükséges adatok cseréje, mind az oktatások, szakmai képzések területén.

1. számú melléklet, a Fémvtv. hatálya tartozó fémek felsorolása:

1. Alumínium
2. Antimon
3. Bizmut
4. Cink
5. Cirkónium
6. Kadmium
7. Kobalt
8. Króm
9. Magnézium
10. Mangán
11. Molibdén
12. Nikkel
13. Ólom
14. Ón
15. Réz
16. Tantál
17. Titán
18. Vanádium
19. Vas
20. Wolfram

2. számú melléklet a felismerésre alkalmas jellemzők (FAJ) listája és a hozzájuk tartozó kódok

(aláhúzva az érzékeny FAJ-kódú fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok):

1. akkumulátor
- 2. csatornafedél, csatornarács, vízelvezető csatorna elemek fémhulladéka**
3. csőszerelvény fémhulladék
4. csövek, rudak fémhulladék
5. egyéb ipari fémhulladék
6. egyéb
- 7. ipari elektronikai berendezés, villanyoszlop fémhulladék, trafóházak, elektromos betápláló transzformátor, elosztó szekrények**
- 8. emléktábla fémhulladék**
9. építőipar fémhulladéka
- 10. építőipar segédeszközeinek fémhulladéka (állványrendszer, zsalorendszer)**
11. forgács fémhulladék
12. gépjármű/haszongépjármű, egyéb közlekedési eszköz (pl. kerékpár) bontási fémhulladéka (gépjármű alkatrész, gépalkatrész, mezőgazdasági berendezések alkatrésze)
13. háztartási fémhulladékok
- 14. ipari és mezőgazdasági vízépitési berendezések és alkatrészek, zsilipek, árvízvédelmi berendezések és alkatrészei fémhulladéka**
15. huzal fémhulladék
16. irodai fémhulladék
- 17. ipari eredetű kábel fémhulladék, ólomkábelről lebontott ólomköpeny fémhulladék, légkábeltartó acélsodrony fémhulladék, nagyfeszültségű kábel fémhulladék (háztartási és irodai gépekből származó kábelhulladékok kivételével)**
- 18. közlekedési műtárgy fémhulladéka (híd, hídkorlát, felüljáró)**
19. elektromos és elektronikai eszközök fémhulladéka
- 20. vasúti alkatrészek (sín, síncsavar, kapcsolószerkezetek, váltó), vasúti berendezések fémhulladéka, azok alkatrészeinek fémhulladéka**
- 21. szobor/műtárgy (öntvény/szerelt) fémhulladék, kegyeleti díszmű fémhulladék**
- 22. tűzcsapok, tűzcsapszerelvények**

23. telekommunikációs szolgáltatók eszközeinek, berendezéseinek fémhulladéka (pl. antennák, távközlési berendezések, távközlési aknafedél)

24. bálázott, préselt fémhulladék

- 25. aprított fémhulladék
- 26. kerítéselem, kerítés drótháló
- 27. konténerek
- 28. közlekedési tábla

Irodalomjegyzék:

- Infojegyzet: 2013/14. A fémkereskedelemtől (2013. április 15.)
<http://www.parlament.hu/info-jegyzetek-archivum>

http://www.parlament.hu/documents/10181/59569/Infojegyzet_2013_14_femkereskedelem.pdf/54b1a700-2ef5-44b6-9989-bff41f540215

- Ennyit kaszálnak a pesti lomiskok -
https://www.penzcentrum.hu/utazas/koke meny_biznisz_ennyit_kaszalnak_a_pesti_lomisok.1055039.html?utm_source=hirstart&utm_medium=portfolio_linkek&utm_campaign=hiraggregator

- Index.hu (2014. július 28.) Hat év alatt 23 évet késett a MÁV
http://index.hu/belfold/2014/07/28/hat_ev_alatt_23_evet_kesett_a_mav

- Armati András (2015. január 28.) Alfahír – 15.160 percet vártunk a vonatra kábeltolvajok miatt
http://alfahir.hu/15160_percet_vartunk_a_vonatra_kabeltolvajok_miatt

Jogszabályok:

- egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény,
- az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény végrehajtásáról szóló 312/2009. (XII. 28.) Korm. rendelet,
- a fémkereskedelemtől szóló 2013. évi CXL. törvény,
- a fémkereskedelmi tevékenységről szóló 443/2013. (XI. 27.) Korm. rendelet,
- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény,
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény,
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény,
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény
- az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény
- a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény
- a hulladékgazdálkodási bírság mértékéről, valamint kiszabásának és megállapításának módjáról szóló 271/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet